Dosarul nr. 21r-405/25 Judecătoria Căușeni (sediul Bender)
1-24137816-02-21r-24042025 Judecător Aurelia PLEȘCA

D E C I Z I E
în numele Legii

30 octombrie 2025 **mun. Chișinău**

COLEGIUL PENAL AL CURŢII DE APEL CENTRU
Având în componența sa:
Președintele ședinței: Eugeniu BEȘELEA
Judecători: Olga COJOCARU și Vitalie BUDECI

a examinat în ordine de recurs, fără prezența părților, recursul declarat de avocatul Vladimir GROMOVENCO în interesele condamnatului Veaceslav URSULEAC împotriva Încheierii Judecătoriei Căușeni (sediul Bender) nr. 21ji-358/2024 din 31 martie 2025, prin care a fost respinsă cererea condamnatului URSULEAC Veaceslav și cererea avocatului GROMOVENCO Vladimir privind liberarea condiționată înainte de termen, în temeiul art.91 Cod penal.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
în procedura instanței de fond, din 03.12.2024 până la 31.03.2025;
în Curtea de Apel Centru, din 24.04.2025 până la 30.10.2025.
Procedura de notificare a părților a fost executată.

Verificând legalitatea Încheierii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,

A C O N S T A T A T :

1. La data de 03 decembrie 2024 în instanță a parvenit cererea condamnatului URSULEAC Veaceslav privind liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, în temeiul art.91 Cod penal, solicitând admiterea cererii și aplicarea prevederilor art.91 Cod penal.

La data de 30 ianuarie 2025, avocatul GROMOVENCO Vladimir în interesele condamnatului URSULEAC Veaceslav a înaintat o cerere cu privire la aplicarea prevederilor art.91 Cod penal. A solicitat aplicarea față de condamnatul URSULEAC Veaceslav prevederile art.91 alin.(4) lit.b) Cod penal şi să se dispună liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen.

2. Prin Încheierea Judecătoriei Căușeni (sediul Bender) nr. 21ji-358/2024 din 31 martie 2025, a fost respinsă cererea condamnatului URSULEAC Veaceslav și a avocatului

GROMOVENCO Vladimir privind liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, în temeiul art. 91 Cod penal, ca fiind neîntemeiată.

3. Nefiind de acord cu Încheierea Judecătoriei Căuşeni (sediul Bender) nr. 21ji-358/2024 din 31 martie 2025, a declarat recurs avocatul Vladimir GROMOVENCO în interesele condamnatului Veaceslav URSULEAC prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a Încheierii Judecătoriei Căuşeni (sediul Bender) nr. 21ji-358/2024 din 31 martie 2025 rejudecarea cauzei şi pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă cererea condamnatului URSULEAC Veaceslav şi a avocatului GROMOVENCO Vladimir privind liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, în temeiul art. 91 Cod penal.

În motivarea recursului recurentul a menționat că încheierea în cauză o consideră neîntemeiată şi pasibilă anulării. Reține recurentul că instanța de fond nefondat a ignorat argumentele expuse, examinând astfel cazul unilateral şi neobiectiv.

Rezumând cele expuse, în speța apărută, apărarea consideră că instanța, care urmează să examineze cererea respectivă, va ține cont de faptul că în perioada aflării lui URSULEAC Veaceslav în penitenciarul nr. 8, Bender a dat dovada de un comportament adecvat şi se caracterizează "pozitiv" a realizat Programul individual de executare a pedepsei conform raportului de evaluare despre realizarea Programului individual de executare a pedepsei şi despre comportamentul condamnatului din 28.11.2024, iar motivul de a refuza înaintarea materialelor în instanța de judecată este unul neîntemeiat. Indică recurentul că în detenție URSULEAC Veaceslav a mediat mult asupra celor întâmplate în viața sa anterior, a conștientizat şi a decis ferm să ducă în viitor o viață demnă de un familist, un membru pozitiv în societate şi în final de un cetățean al Republicii Moldova, mizând mult pe obiectivitatea și înțelepciunea instanței.

Analizând situația de fapt stabilită la soluționarea cererii înaintate în privința condamnatului şi raportând-o la temeiurile de drept aplicabile cazului examinat, totalitatea circumstanțelor şi condițiilor în favoarea şi în defavoarea admiterii acesteia, în cumul cu celelalte împrejurări ale cazului, instanța de judecată nu a examinat sub toate aspectele complet şi obiectiv nu s-a expus la toate momentele expuse în cerere şi din aceste considerente, recursul declarat urmează a fi admis, casată încheierea instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri.

4. ***Procedura de notificare a părților a fost executată.***

Potrivit prevederilor art.447 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Reprezentantul Penitenciarului nr.8-Bender, avocatul și condamnatul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, referințe.

Părțile nu s-au folosit de dreptul acordat de a depune referință potrivit prevederilor art.447 alin.(2) Cod de procedură penală.

Astfel, ținând cont de faptul că participanții la proces au fost înștiințați despre data examinării recursului și depunerii referinței fiind astfel întreprinse toate măsurile necesare în

vederea respectării prevederilor art.391 Cod de procedură penală, privind citarea participanților la proces, și ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art.447 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, a procedat la examinarea cauzei fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

5. Deliberând asupra motivelor invocate în recurs, verificând legalitatea şi temeinicia Încheierii atacate, pe baza probelor administrate și cercetate de prima instanță, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de avocatul Vladimir GROMOVENCO în interesele condamnatului Veaceslav URSULEAC împotriva Încheierii Judecătoriei Căușeni (sediul Bender) nr. 21ji-358/2024 din 31 martie 2025, *ca fiind nefondat, din considerentele ce succed.*

6. În conformitate cu art.437 alin.(1) pct.4) Cod de procedură penală, (1) Pot fi atacate cu recurs*: 4) alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.*

Conform art.448 Cod de procedură penală, (1) *Judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.*

În conformitate cu art.449 Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat; recursul este depus peste termen; recursul este inadmisibil; admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, şi ia una din următoarele soluții: dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod, rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare. Adoptarea deciziei şi întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art.417 şi 418, care se aplică în mod corespunzător.*

Subsecvent normei citate, instanța de recurs, în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, *respinge recursul ca fiind nefondat şi menține hotărârea atacată.*

Conform art.441 alin.(2) Cod procedură penală, "Instanța de recurs examinează cauza în limitele temeiurilor prevăzute în art.444, însă ea este obligată ca, înafara temeiurilor invocate şi cererilor formulate de recurent, să examineze întreaga cauză sub toate aspectele, dar fără a agrava situația părții în favoarea căreia s-a declarat recurs".

7. Astfel, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă şi imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzați în materie penală îndreptate împotriva sa.

Potrivit prevederilor art.7 Cod procedură penală „Procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile şi normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova şi ale prezentului cod". În orice societate democratică, protecția

persoanei este una din atribuțiile de bază ale statului. Conform art. 20 al Constituției Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești atunci când drepturile, libertățile și interesele acesteia au fost violate.

Art.1 Cod procedură penală, stipulează că, „procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală şi a instanțelor judecătorești cu participarea părților în proces şi a altor persoane, desfășurată în conformitate cu prevederile Codului de Procedură Penală, având drept scop protejarea persoanei, societății şi statului de infracțiuni, precum şi protejarea persoanei şi societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârșite, astfel ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale şi nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală şi condamnată".

În conformitate cu art.469 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, (1) La executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume: *1) liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen (art.91 Cod penal);*

Potrivit prevederilor art.471 alin.(1) Cod de procedură penală, care stabilește că chestiunile specificate art.469 alin.(1) pct.5), 11) și 14) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art.469 alin.(1) se soluționează de către judecătorul de instrucție la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. *Soluționarea de către instanța de judecată a chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1) și 2) se efectuează în condițiile prevăzute la art.266 și 267 Cod de executare și numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. În cazul soluționării chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4), 7)–9), instituția care pune în executare pedeapsa este obligată să prezinte raportul de evaluare privind comportamentul condamnatului, iar în cazul soluționării chestiunii prevăzute la art.469 alin.(1) pct.3), și raportul medical respectiv. În ședința de judecată se citează autorul demersului cu privire la soluționarea chestiunii solicitate.*

Alin.(2) Temei pentru examinarea chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4)–7), 11), 12), 14)-16) și 18) poate servi și cererea condamnatului. Referitor la chestiunile prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1) și 2), condamnatul înaintează cererea în instanța de judecată doar dacă a fost refuzat în condițiile art. 266 alin.(3) Cod de executare.

Conform prevederilor art.469 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, și anume: liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen (art.91 Cod penal).

În conformitate cu prevederile art.91 Cod penal al Republicii Moldova, (1) Persoanei care execută pedeapsa cu închisoare i se poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen dacă a realizat programul individual de executare a pedepsei, a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnată, cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nici o posibilitate să le îndeplinească, şi dacă se constată că corectarea ei este posibilă fără executarea deplină a pedepsei. Persoana poate fi liberată, în

întregime sau parțial, şi de pedeapsa complementară. Alin.(2) Aplicând liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată îl poate obliga pe condamnat să îndeplinească obligațiile prevăzute la art.90 alin.(6) în termenul de pedeapsă rămas neexecutat. Alin.(3) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen se aplică condamnaților de către instanța de judecată de la locul de executare a pedepsei, în baza demersului instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia în condițiile prevăzute la art.266 şi 267 Cod de executare şi numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. Alin.(4) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată dacă condamnatul, care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 21 ani, a executat efectiv: cel puțin jumătate, dar nu mai puțin de 90 de zile de închisoare, din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave; cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave, infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave, precum şi din pedeapsa aplicată persoanei anterior liberate condiționat de pedeapsă înainte de termen, dacă liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen a fost anulată în condițiile alin.(8). Alin.(5) Persoana care execută pedeapsa detențiunii pe viață poate fi liberată condiționat de pedeapsă înainte de termen dacă instanța de judecată va considera că nu mai există necesitatea executării de mai departe a pedepsei şi dacă această persoană a executat efectiv cel puțin 30 de ani de închisoare, fără a se lua în calcul compensarea privilegiată a zilelor de muncă. Alin.(6) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată minorilor, persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani şi persoanelor care au împlinit vârsta de 60 de ani, dacă aceștia au executat efectiv: cel puțin o treime din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave; cel puțin jumătate din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave; cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave. Alin.(7) Controlul asupra comportării celor liberați condiționat de pedeapsă înainte de termen îl exercită organele de probațiune, iar asupra comportării militarilor - comandamentul militar respectiv.

Raportând materialele cauzei la prevederile legale enunțate mai sus se constată că, ultimele au fost respectate întocmai de către instanță în sensul că cauza a fost examinată sub toate aspectele, obiectiv și multiaspectual, dând o apreciere obiectivă probelor şi, prin urmare concluzia instanței este în justificată și întemeiată în raport cu circumstanțele pricinii. Or, studiind materialele cauzei Colegiu Penal a constatat faptul că instanța de judecată a studiat minuțios toate circumstanțele cauzei și a verificat și analizat fiecare probă prezentată de către participanții la proces, ca urmare a dat o apreciere fiecărei probe și în ansamblu a adoptat o hotărâre legală și întemeiată.

8. Din materialele cauzei, Colegiul penal reține că URSULEAC Veaceslav a fost condamnat prin Sentința Judecătoriei Chișinău, (sediul Buiucani) din 02 februarie 2021, în baza articolele 42 alin.(3), 287 alin.(3) Cod penal la 3 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Prin Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2022 s-a casat Sentința Judecătoriei Chișinău, (sediul Buiucani) din 02 februarie 2021 și s-a pronunțat o nouă hotărâre potrivit căreia URSULEAC Veaceslav a fost recunoscut vinovat în

comiterea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(3), 188 alin.(2) lit.b), d), e), f) Cod penal și s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani 8 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. În conformitate cu art.385 alin.(5) Cod de procedură penală pedeapsa aplicată inculpatului URSULEAC Veaceslav prin sentință s-a redus cu 142 zile pentru încălcarea drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, pentru perioada 14 septembrie 2020 până la 2 februarie 2021.

Prin Încheierea Judecătoriei Anenii Noi, (sediul Bender) din 05 octombrie 2023 s-a constatat faptul că URSULEAC Veaceslav a fost deținut în perioada 02.02.2021 – 12.05.2023 în Penitenciarul nr. 13 Chișinău și 12.05.2023 – 05.10.2023 în Penitenciarul nr. 8 Bender, în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Condamnatului URSULEAC Veaceslav termenul de pedeapsă s-a redus cu 194 zile.

Potrivit Încheierii Judecătoriei Anenii Noi, (sediul Bender) din 20 decembrie 2024, s-a constatat faptul că URSULEAC Veaceslav a fost deținut în perioada în Penitenciarul nr. 8 Bender în perioada 29 iunie 2024 – 20 decembrie 2024, în total 174 zile, în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Condamnatului URSULEAC Veaceslav termenul de pedeapsă s-a redus cu 34 zile.

Din datele conținute în dosarul personal și din înscrisurile anexate la materialele cauzei urmează că începutul termenului ispășirii pedepsei aplicate condamnatului URSULEAC Veaceslav se calculează din 11 septembrie 2020, iar sfârșitul termenului se calculează la data de 10 mai 2027.

Din materialele dosarului personal instanța de recurs reține că, condamnatul a adresat cerere către comisia penitenciarului în vederea examinării posibilității liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen, în conformitate cu art.91 Cod penal.

Potrivit Extrasului din Procesul-verbal nr. 20 din 28.11.2024, Comisia Penitenciarului nr. 8-Bender a decis cu vot unanim de a refuza în înaintarea demersului în instanța de judecată cu privire la aplicarea art.91 Cod penal, în privința condamnatului URSULEAC Veaceslav din motiv că termenul neexecutat de pedeapsă este prea mare și pedeapsa penală nu își va atinge scopul.

9. În acest sens Colegiul penal conchide că potrivit prevederilor art.91 alin.(1) şi (2) Cod penal, ”Persoanei care execută pedeapsa cu închisoare *i se poate aplica liberarea condiționată* de pedeapsă înainte de termen dacă ***a realizat programul individual de executare a pedepsei, a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnată,*** cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească, ***şi dacă se constată că corectarea ei este posibilă fără executarea deplină a pedepsei***. Persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, şi de pedeapsa complementară. Aplicând liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată îl poate obliga pe condamnat să îndeplinească obligațiile prevăzute la art.90 alin.(6) în termenul de pedeapsă rămas neexecutat.”.

Pct.2) al Hotărârii Plenului CSJ din 14.11.2008 „Cu privire la practica aplicării unor prevederi ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătorești cu caracter

penal", prevede că, conform alin.(4) art.91 şi alin.(2) art.92 Cod penal, liberarea condiționată înainte de termen sau înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă *se aplică dacă condamnatul a executat efectiv partea prevăzută de lege din termenul de pedeapsă stabilit prin sentință.* Sub noțiunea de executare efectivă se înțelege perioada de aflare în închisoare, inclusiv termenul de menținere în arest preventiv a condamnatului.

Potrivit art.238 şi 265 Cod de executare, în termenul de pedeapsă a închisorii executată efectiv se include şi termenul calculat în rezultatul compensării privilegiate a zilelor de muncă, calcul efectuat lunar şi aprobat prin ordin de șeful penitenciarului.

În conformitate cu prevederile pct.3) al Hotărârii menționate, liberarea condiționată înainte de termen poate fi aplicată dacă instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei. O atare concluzie urmează a fi trasă în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat şi în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai şi medico-sanitare de detenție, la relațiile cu alți condamnați, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării demersului.

Potrivit prevederilor art.91 alin.(4) Cod penal, liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată dacă condamnatul, care la momentul săvârşirii infracțiunii a atins vârsta de 21 ani, a executat efectiv: a*) cel puțin jumătate, dar nu mai puțin de 90 de zile de închisoare, din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârşirea unei infracțiuni uşoare sau mai puțin grave; b) cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârşirea unei infracțiuni grave, infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave, precum şi din pedeapsa aplicată persoanei anterior liberate condiționat de pedeapsă înainte de termen, dacă liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen a fost anulată în condițiile alin.(8).*

În conformitate cu art.266 alin.(1) şi (3) Cod de executare, (1) În cazul în care condamnatul întrunește condițiile prevăzute în art.91 şi 92 Cod penal, administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, adoptă, în termen de o lună, o hotărâre privind propunerea pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă sau privind refuzul în acest sens. (3) În cazul în care administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, refuză să propună liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, condamnatul poate înainta un demers pentru liberare sau înlocuire nemijlocit în instanța de judecată.

Potrivit art.267 Cod de executare, (1) La demersul pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt invocate şi, după caz, calculul zilelor conform compensării privilegiate a zilelor de muncă. Demersul se judecă în condițiile Codului de procedură penală. (2) În cazul în care instanța de judecată respinge demersul pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă,

depunerea repetată a demersului poate avea loc după înlăturarea motivelor de fapt şi/sau de drept invocate de instanță la respingerea demersului, dar nu mai devreme de 6 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii. În cazul refuzului liberării condiționate a condamnatului la detențiune pe viață, adresarea repetată a demersului poate avea loc nu mai devreme decât peste 3 ani de la data adoptării hotărârii de refuz a instanție.

Mai mult la soluționarea chestiunii privind liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată *ia în calcul gradul prejudiciabil şi gravitatea infracțiunii* săvârșite, de motivul acesteia, de persoana condamnatului, astfel ca, în ansamblu, să conducă la aceea că pedeapsa, în prezența căreia se află condamnatul, să aibă drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului cât şi a altor persoane.

10. Având în vedere cele menționate, Colegiul penal alăturat instanței de judecată constată că la moment URSULEAC Veaceslav nu poate beneficia de aplicarea prevederilor art.91 Cod penal, or efectuând calculele termenului de pedeapsă executat și neexecutat de către condamnatul URSULEAC Veaceslav, se reține că termenul de pedeapsă executat real constituie 4 ani 6 luni și 20 zile iar termenul neexecutat real constituie 2 ani 1 luni 9 zile. La fel s-a stabilit că, termenul de pedeapsă executat efectiv constituie 5 ani 6 luni și 25 de zile, iar partea neexecutată este de 1 ani 1 luni și 23 zile.

Subsidiar potrivit certificatului de sancțiuni și stimulări, acesta nu dispune de stimulări și în perioada de executare a pedepsei, a fost sancționat de 4 ori, însă din acest comportament rezultă că, acesta nu s-a corijat.

Totodată, instanța de recurs conchide că, URSULEAC Veaceslav comis o infracțiune gravă săvârșită cu intenție îndreptate împotriva vieții și sănătății persoanei, având o deosebită rezonanță în societate, iar termenul rămas neexecutat este mult prea mare, ceea ce denotă că dânsul nu și-a făcut concluzia de rigoare, reieșind nemijlocit din scopul pedepsei penale, și având în vedere urmările acestor fapte, atât din punct de vedere social, cât și din punctul de vedere al corectării și reeducării condamnatului, în spiritul respectări cu strictețe a rigorilor de drept.

Colegiul reține că pentru aplicarea prevederilor art.91 Cod penal este necesar să se constate dacă se întrunesc cumulativ următoarele condiții legale impuse, și anume dacă condamnatul: *a realizat programul individual de executare a pedepsei*, *a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnat,* cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească, *dacă se constată că, corectarea este posibilă fără executarea deplină a pedepsei,* condamnatul, care la momentul săvârșirii infracțiuni a atins vârsta de 21 ani, a executat efectiv două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave, infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave.

Cu referire la formularul de stabilire a factorilor criminogeni și protectivi, stabiliți urmare a evaluării psihologice s-a stabilit următorii factori criminogeni: toleranță scăzută la frustrare, lipsa de empatie, factori de natură educațională și profesională, infracțiunea a fost săvârșită cu aplicarea violenței fizice și psihice, pe perioada detenției a fost sancționat disciplinar, grupul de prieteni, anturaj antisocial, infracțiunea a fost săvârșită în grup cu intenție cu aplicarea armei.(f.d.24).

Totodată Colegiul penal reține că condamnatul URSULEAC Veaceslav, a fost privilegiat în perioada executării pedepsei, prin aplicarea în privința acestuia a mecanismului compensator reducându-i din pedeapsa penală cu 370 zile pentru încălcarea drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

11. Prin urmare a studierii materialelor dosarului personal și necătând la faptul că, la data examinării demersului URSULEAC Veaceslav a ispășit efectiv 2/3 din termenul stabilit conform sentinței de condamnare, instanța de judecată întemeiat a concluzionat că condamnatul URSULEAC Veaceslav este impulsiv, are toleranță scăzută la frustrare, a comis o infracțiune cu intenție care face parte din categoria celor grave, cu un grad prejudiciabil sporit, îndreptate împotriva vieții și sănătății persoanei, având o deosebită rezonanță în societate, pentru care instanța i-a aplicat o pedeapsă finală de 6 ani 8 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, din care condamnatul a ispășit real la data de 31.03.2025 - 4 ani 6 luni și 20 zile închisoare, termen care, în opinia Colegiului, luând în considerație toate circumstanțele şi complexitatea acțiunii infracționale, este insuficient pentru restabilirea echității sociale şi atingerea scopului pedepsei penale în conformitate cu art.61 Cod penal, în vederea neadmiterii pe viitor a comiterii de către condamnat a unor noi fapte prejudiciabile.

Reieșind din cele menționate supra, Colegiul penal notează că, condamnatul URSULEAC Veaceslav, nu întrunește condițiile pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, or, *se constată că, corectarea nu este posibilă fără executarea deplină a pedepsei.* Astfel, Colegiul penal consideră întemeiată concluzia instanței de fond, care la soluționarea cererii condamnatului și a avocatului privind liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, a luat în calcul inclusiv gradul prejudiciabil şi gravitatea infracțiunii săvârșite de URSULEAC Veaceslav, categoria penitenciarului, precum și termenul de pedeapsă deja executat, care este unul prea mic, astfel, ca în cumul luate, să conducă la aceea ca pedeapsa, în prezența căreia se află condamnatul, să aibă drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea lui URSULEAC Veaceslav, cât şi a altor persoane.

Subsecvent, Colegiul Penal indică că norma vizată prevede posibilitatea aplicării acesteia și înlocuirea pedepsei închisorii cu o pedeapsă mai blândă, dar numai în cazul în care instanța va ajunge la concluzia că condamnatul s-a corijat și nu necesită executarea în continuare a acesteia, respectiv Colegiul reține, că aplicarea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen *este un drept și o rezervă în* atitudine a instanței și nu ca o obligație, or, liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen se aplică doar cu condiția că instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei, concluzii care urmează a fi trase în baza studierii depline și obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat și în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului și a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai și medico-sanitare de detenție, la relațiile cu alți condamnați, cu familia, la participarea la

măsurile cultural - educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării cererii/demersului.

Este imperios de a menționa faptul că, infracțiunea pentru care a fost condamnat și execută pedeapsa cu închisoare URSULEAC Veaceslav, prin prisma art.16 alin.(4) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor grave, cu un grad prejudiciabil sporit, îndreptate împotriva vieții și sănătății persoanei, având o deosebită rezonanță în societate, circumstanțe, care în prezența factorilor criminogeni, stabiliți, nu garantează un comportament pozitiv în societate al condamnatului.

12. Instanța de recurs consideră că, corectarea condamnatului fără executarea în continuare a pedepsei nu este posibilă și, prin urmare, soluția instanței de judecată prin care a respins cererea condamnatului URSULEAC Veaceslav și a avocatului GROMOVENCO Vladimir, cu privire la aplicarea prevederilor art.91 Cod penal, în privința condamnatului URSULEAC Veaceslav, este justificată, luând în considerație că, condamnatul execută pedeapsa pentru comiterea unei infracțiuni grave, iar termenul efectiv executat nu este proporțional infracțiunii comise, circumstanțe care denotă că, acesta nu poate beneficia de aplicarea prevederilor art.91 Cod penal, or urmează a fi restabilită echitatea socială prin executarea în continuare a pedepsei.

Reieșind din caracterul, natura şi rezonanța faptelor comise de condamnat, instanța are suficiente temeiuri de a presupune că liberarea lui URSULEAC Veaceslav de pedeapsa penală la această etapă de executare a pedepsei ar fi de natură să stârnească o reacție de dezaprobare generală puternică din partea societății civile, astfel încât într-o asemenea situație continuarea executării pedepsei cu închisoarea se justifică totalmente. În cazul dat Colegiul Penal consideră că reintegrarea condamnatului în societate nu este posibilă la moment, deoarece termenul real executat nu este proporțional în raport cu gravitatea faptei comise, iar liberarea condamnatului de pedeapsă înainte de termen nu va fi o măsură echitabilă în raport cu fapta comisă, consecințele infracțiunii şi cu necesitatea corectării depline a condamnatului.

În cazul dat *Colegiul Penal consideră că reintegrarea condamnatului în societate nu este posibilă la moment, deoarece termenul real executat nu este proporțional în raport cu gravitatea faptei comise,* iar liberarea condamnatului de pedeapsă înainte de termen nu va fi o măsură echitabilă în raport cu fapta comisă, consecințele infracțiunii şi cu necesitatea corectării depline a condamnatului. Astfel, legea penală stabilește expres că, persoana condamnată la închisoare pentru a fi liberată condiționat de pedeapsă înainte de termen trebuie să întrunească cumulativ condițiile enunțate supra. Corespunzător, lipsa unei din aceste condiții împiedică aplicarea acestei norme sau excepție fiind situația când condamnatul „dovedește că nu a avut nici o posibilitate să le îndeplinească ”,or în cazul dedus judecății condamnatul nu a prezentat destule dovezi despre faptul că a avut intenția de a realizat programul individual de executare a pedepsei.

Aferent circumstanțelor constate supra, Colegiul consideră că prevederile art.91 Cod penal al Republicii Moldova, nu au un caracter imperativ, lăsând la discreția instanței aprecierea nivelului de corijare a condamnatului și gradul de corespunderea a lui cu cerințele impuse de lege, or aplicarea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen este un drept al instanței, dar nu o obligație, prin urmare liberarea de pedeapsă înainte de termen se aplică

doar cu condiția că instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei, concluzii care urmează a fi trase în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului. În sensul dat, Colegiul penal nu a ajuns la convingerea că deținutul URSULEAC Veaceslav a păşit pe calea corijării şi că scopul pedepsei penale a fost realizat.

În această ordine de idei, instanța de recurs reiterează că din materialele dosarului rezultă că condamnatul nu corespunde cerințelor normei materiale. O atare concluzie urmează a fi trasă în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat şi în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai şi medico-sanitare de detenție, la relațiile cu alți condamnați, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării demersului, precum și repararea de către condamnat a prejudiciului cauzat prin infracțiune, pentru care a fost condamnat.

Aici se reține şi Recomandarea nr. R (89) 12 a Comitetului de Miniştri către Statele membre cu privire la educație în penitenciare, educația în penitenciar ajută la umanizarea penitenciarelor şi este un mijloc important de facilitare a întoarcerii deținutului în societate, pregătit atât din punct de vedere moral cât şi din punct de vedere educațional. Potrivit Regulii nr. 18 din Recomandarea Comitetului de Miniştri către Statele Membre cu privire la liberarea condiționată (REC (2003) 22) din 24 septembrie 2003, ”Criteriile pe care trebuie să le îndeplinească deținuții pentru a fi liberați condițional trebuie să fie explicite şi clare.

13. Pentru raționamentele expuse supra, instanța de recurs reține că, actualmente, condamnatul URSULEAC Veaceslav, nu poate beneficia de aplicarea prevederilor art.91 Cod penal, or, termenul de pedeapsă rămas neexecutat, în coraport cu pedeapsa aplicată, este suficient de mare încât să nu justifice liberarea condiționată a condamnatului, sau aceasta reprezintă o condiție indispensabilă pentru aplicabilitatea prevederilor art.91 Cod penal, în care legiuitorul a legiferat în mod exhaustiv condițiile în vederea posibilității aplicării liberării condiționate a condamnatului astfel încât, la momentul actual nu a fost atins scopul pedepsei penale și anume restabilirea echității sociale, precum și corectarea condamnatului și prevenirea comiterii de către acesta a unor noi infracțiuni, fiind prematură liberarea condiționată înainte de termen a condamnatului.

Prin urmare Colegiu Penal făcând o analiză a circumstanțelor cauzei și probatoriul anexat, ajunge la concluzia că instanța de fond a studiat minuțios toate circumstanțele cauzei, a supus unei verificări multiaspectuale a temeiurilor cererii condamnatului și avocatului, astfel, analizând situația de fapt stabilită la soluționarea recursului declarat de avocatul Vladimir GROMOVENCO în interesele condamnatului Veaceslav URSULEAC şi raportând-o la temeiurile de drept aplicabile cazului examinat, totalitatea circumstanțelor şi condițiilor în favoarea şi în defavoarea admiterii acesteia, în cumul cu celelalte împrejurări ale cazului, Colegiul penal concluzionează asupra temeiniciei soluției instanței de judecată.

Cât privește argumentele recurentului, precum că instanța de fond nu și-a motivat hotărârea și a ignorat argumentele sale, Colegiul penal menționează că, Convenția Europeană

pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu îşi expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare. Conform unei jurisprudenței constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil şi acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum şi, argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza *Garcia Ruiz vs. Spania*, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Tot aici, Colegiul ține să menționeze că, CtEDO în cauza *Van de Hurk vs. Ţările de Jos* din 19.04.1994, a statuat că motivarea hotărârii nu atestă obligația instanței de a da fiecărui argument un răspuns detaliat. Concomitent, în cadrul hotărârii *Balani vs. Spania* din 09 decembrie 1994 par.27, Curtea a subliniat întinderea acestei obligații derivând din natura hotărârii şi fiind determinată de circumstanțele cauzei, instanța urmând să analizeze toate argumentele importante ale cauzei, iar alte argumente pertinente şi importante pentru obiectul prezentei cauze, nu au fost invocate.

Astfel, analizând încheierea instanței de fond în contextul obligației instanței judecătorești de a-și motiva soluția, inclusiv analiza argumentelor principale ale condamnatului și avocatului în cererea sa privind aplicarea prevederilor art.91 Cod penal, Colegiul penal observă că instanța de fond a oferit o motivare amplă și temeinică a soluției pronunțate, astfel încât, s-a expus asupra tuturor argumentelor înaintate şi a stabilit toate circumstanțele care au importanță pentru justa soluționare a cauzei, precum și a aplicat corect normele de drept material și procedural, iar într-un final just a ajuns la concluzia respingerii cererii condamnatului URSULEAC Veaceslav și a avocatului GROMOVENCO Vladimir, cu privire la aplicarea prevederilor art.91 Cod penal, în privința condamnatului URSULEAC Veaceslav, ca fiind neîntemeiată.

În asemenea împrejurări nu pot fi reținute criticele formulate de avocatul Vladimir GROMOVENCO în interesele condamnatului Veaceslav URSULEAC împotriva Încheierii Judecătoriei Căușeni (sediul Bender) nr. 21ji-358/2024 din 31 martie 2025, deoarece sunt nejustificate şi se combat prin constatările sus citate.

În final, Colegiul penal atestă că recursul declarat de avocatul Vladimir GROMOVENCO în interesele condamnatului Veaceslav URSULEAC, nu conține nici unul din temeiurile prevăzute de art.444 Cod de procedură penală, pentru atacarea hotărârilor cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, fiind indicat doar dezacordul cu hotărârea contestată, cerințele înaintate nefiind motivate prin careva argumente plauzibile, fapt ce constituie temei de respingere a cererii de recurs ca fiind nefondată, cu menținerea încheierii în cauză.

Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul Penal constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului argumentelor primei instanțe. În cazul în care instanța de fond și-a motivat soluția luată, arătând în mod

concret la împrejurările care fundamentează concluziile sale, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs.

Pentru motivele expuse mai sus, în conformitate cu art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, Colegiul Penal va respinge recursul declarat de avocatul Vladimir GROMOVENCO în interesele condamnatului Veaceslav URSULEAC, împotriva Încheierii Judecătoriei Căușeni (sediul Bender) nr. 21ji-358/2024 din 31 martie 2025, ca fiind nefondat, reținând în acest sens că, Încheierea instanței de fond este una legală și întemeiată, iar prin urmare careva temeiuri de casare a Încheierii nu au fost reținute.

14. Conducându-se de prevederile art.art.447, 448, art.449 alin.(1) pct.1) lit.a), art.469-471, Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E :

Se respinge ca nefondat recursul declarat de avocatul Vladimir GROMOVENCO în interesele condamnatului Veaceslav URSULEAC, împotriva Încheierii Judecătoriei Căușeni (sediul Bender) nr. 21ji-358/2024 din 31 martie 2025, şi se menține fără modificări Încheierea atacată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul **Eugeniu BEȘELEA**

Judecătorii **Olga COJOCARU**

Vitalie BUDECI